

Sònia Pujol

Mare d'en Martí

EM DIC SÒNIA PUJOL I TINC 34 ANYS. D'ENÇÀ DE FINAL DE 1997 VISC AMB EL cul en una cadira de rodes, tot i que això no ha limitat en absolut el meu desenvolupament personal. Certament, res no ha estat fàcil ni per a mi ni per a la gent que m'envolta i m'ha acompanyat, de manera incondicional, al llarg d'aquests darrers anys. Potser és precisament la consciència que les coses no són senzilles –ni per a tu ni per als que t'estimen– el que empeny la voluntat més enllà de la pèrdua. En un moment donat, i sense grans anuncis, vaig haver-me de plantejar el «caixa o faixa». No era una aposta a cegues, ni hercúlia, no havia de partir de l'heroïcitat de la supervivència sinó de la humanitat de la meva situació. D'aquella condició que volia seguir compartint amb els altres sense prebendes. Tenia dubtes i les proves eren dures; mentiria si no digués que en més d'una ocasió vaig creure que havia pres el camí equivoccat.

En aparença, hauria estat més fàcil deixar-me sobreprotegir per la família. Més còmode que algú em vestís cada dia, per exemple. Però convertir-me en espectadora de la meva pròpia vida era una renúncia a mi, i no hi estava disposada. Puc dir que no van ser ni la ràbia ni la impotència que em van conduir de tornada a la meva vida, ans un esforç més profund i constructiu: la temptativa de la meva felicitat.

Si us havia d'explicar la meva experiència com a mare, només podia partir d'aquí.

Tenir un fill no era un complement d'aquesta felicitat. Una nova vida no és mai un detall en els plans d'un altre, és un fi en si mateixa. Quin fill es podria alliberar de la càrrega de ser el salvavides dels seus progenitors? Havien passat quatre anys des d'aquell accident de trànsit, m'havia reincorporat a la feina, continuava amb els estudis, anava i venia tota sola amb el cotxe adaptat... Podia calibrar el progrés en termes de normalització o adaptació, però no és per comparança que es decideix ser mare. Em sentia viva novament. Tan viva com anys abans i amb unes ganes terribles d'encomanar aquesta passió per la vida a un fill.

Hi ha aspectes importants de com es gesta un fill que tenen a veure amb una altra recuperació, la de la meva sexualitat. Quan la medul·la no transmet l'espuma del desig d'una banda a altra del cos, cal «pelar els cables i construir nous ponts». Tres elements clau: imaginació, diàleg i humor. Imaginació sobretot per part del lesionat: el principi del plaer és al cap. Diàleg perquè es tracta d'explicar-se, de trobar-se de nou. I humor perquè, si no hi poses conya, és tot molt... anticlimàtic.

No vàrem tardar massa a aconseguir el nostre propòsit. Encara puc recordar l'«ara sí que sí que l'hem feta bona» que ens va sortir de l'ànima en llegir el Predictor. L'embaràs va ser tranquil. Em vaig trobar bé i vaig poder conduir fins que l'espai entre la panxa i el doble volant de l'adaptació m'ho va permetre. Les darreres setmanes estàvem una mica neguitosos. Ningú no ens sabia dir si, pel meu nivell de lesió, notaria les contraccions prèvies al part. Vaig tenir la gran sort de trencar aigües a casa durant la nit, però ens vàrem presentar al Trueta sense saber ben bé si el bassal del lit era líquid amniòtic o orina. Contràriament al que la gent suposa, a les dones amb lesions medul·lars dorsals o cervicals també se'ls ha de posar l'anestèsia peridural. No per una qüestió de dolor, és clar, sinó per un entramat complicadíssim d'hipotètiques reaccions del sistema nerviós que poden posar en perill la vida de la mare i del fill. Ara sé que, tot i l'anestèsia, sí que podia notar les contraccions. Els metges volien practicar una cesària però els vaig demanar una treva: que em deixessin provar de tenir un part vaginal. Finalment tot va resultar més senzill del que mai hauria imaginat i vaig donar a llum un nen.

El primer any amb en Martí no va ser fàcil pel que comportà de pèrdua de la independència guanyada amb esforç. No el podia portar en cotxet, i amb la motxilla qualsevol petit graó o rampa pronunciada es feia insalvable. Havia de marcar tots els itineraris per tal de tenir sempre algú que m'ajudés. Vaig haver d'aprendre a gestionar doblement la dependència: la de la meva condició de paraplàgica i la de mare d'un nadó. A tall de paràbo-

la, les coses van canviar quan ell començà a caminar. Em pujava sol a la falda i ens espavilàvem prou bé. Quan tenia 2 anys i mig el seu pare i jo vàrem decidir separar-nos. A nivell de parella, ens va resultar difícil superar el trauma de l'accident. Malgrat que en Martí i jo vivim sols, el seu pare i jo mantenim una bona relació i ens ocupem conjuntament del nostre fill.

Ara ja té 4 anys i fem el que fan totes les mares i tots els fills. Ell, però, és conscient que la seva mare és especial: va en «rodes

de cadira»! Fins i tot el nostre funcionament propicia que, a voltes, sigui en Martí el que em protegeix...

Quan veig com creix de fort i sa en Martí, em fa la sensació que la vida, que sovint ens parla en un llenguatge que no acabem d'entendre, ha volgut i sabut compensar-me.

Sònia Pujol

